

HET SEPTEMBERFEEST TE GENT IN 1833

"De verjaring der roemzuchtige dagen van september 1830 zyn hier dit jaer, ingevolge de programma, gevierd geweest en, tegen elks verwachting in goed order afgeloopen. De kostelooze vertooning der maetschappy van Rhetorica op de Houtley in de herberg Parnassusberg lokte voorleden maendag vele aenschouwers in haer schouwburg; het mastklimmen had eergisteren naermiddag plaets onder eene groote toeloop van nieuwsgierigen, doch niet op het Recollettenplein gelyk het in de programma aengekondigd was, maer op den kouter en eergisteren avond was de verlichting taemlyk wel en waren onze straten opgepropt met wandelaeren. Onder de plaetsen, welkers verlichting meest de aendacht der viering-liefhebbers tot zich trokken, bemerkte men den kouter, alwaer de woonst van onzen heer burgemeester J. Van Crombrugge, het beluyk der maetschappy Concordia en de geene der twee lettergenootschappen glansryk verlicht waren; het stadhuys, het gouvernement-hotel; alwaer men eene verlichte arke zag, de vrydagmarkt, alwaer de gevel der herberg de Kat met gekleurde glazen lantjes vercierd was, het geen een zeer fraey uytwerksel maekt, den steendam, alwaer men aen het bisschoppelyk paleys een ontelbare menigte lanten zag schitteren en het pas, alwaer men blykens van den vaderlandschen yver der passeniërs beschouwde. De brandstraet was ook taemlyk wel verlicht." (Uit De Gazette van Gend, 27 september 1833)

Nota:

1. L.Lievevrouw-Coopman geeft de volgende verklaring in zijn Gents Woordenboek: passeniërs: schippermaats-geleiders, lossers en laders met standplaats aan de Pasbrug. We ontmoetten het woord passeniërs ook in een mededeling in de Gazette van Gend van 19. 1. 1834: "Nieuwe maets der Visschery: nieuw gezelschap van scheepslieden, die van de vrye en onvrye schippersmaets, van de passeniërs of van de sloopstreckers van de Verloren Kost en van Meulestede geen deel maken." Op 22 augustus 1834 komt het volgende bericht: "De zoogenaamde passeniërs, die thans met de vrye maets een en hetzelfde schippers-corps uytmaken, hebben onlangs de vryheidsboom afgekapt, welke zy aan de pasbrug geplant hebben. Men heeft reden om te denken, dat de patriotten van het groot-vleeschhuys eerlang hetzelfde zullen doen".

2. De septemberfeesten werden opgelegd door een besluit van het nationaal congres van 14.7.1831, dat bepaalt dat de verjaring van de omwenteling in september 1830 elk jaar door een volksfeest zal gevierd worden. De vlaamsgezinden hebben nooit veel geestdrift betuigd voor dit feest. Rond 1880 werden de septemberfeesten afgeschaft.

Te Gent waren de orangisten in 1834 natuurlijk weinig enthousiast; also zijn de woorden "tegen elks verwachting in goed order afgeloopen" te begrijpen.